

V Praze 2. března 2015

Počet stran: 4

Návrh věcného záměru zákona o výrobcích s ukončenou životností

Komise pro veřejné právo I (komise pro správní právo č. 1) má k návrhu věcného záměru zákona, který předložilo Ministerstvo životního prostředí, tyto připomínky:

K bodu 4

V případě definice výrobce elektrozařízení nedává příliš smysl, aby byl za výrobce označován ten, kdo nevyrábí, ale pouze prodává. V případě navrhované definice není jasné, co se tu rozumí „vlastní značkou“.

K bodu 5.1.

V tomto bodu by se nemělo mluvit o zbavování se vybraného výrobku ale výrobku s ukončenou životností, neboť až to je podle navrhované definice odpad. To platí i pro bod 6, kde se mluví o držiteli, který se chce zbavit vybraného výrobku, i v tomto případě už musí jít o výrobek s ukončenou životností, a rovněž pro bod 12.2.3. a 12.4.2.

K bodu 6

V návrhu se uvádí, že výrobce může za účelem zřízení místa zpětného odběru uzavřít smlouvu s obcí o využití systému sběru a třídění komunálních odpadů stanovených touto obcí, z návrhu ale není jasné, v jakém režimu se bude v tomto případě s výrobky nakládat, zda se budou pokládat za součást komunálního odpadu a zda bude moci obec nakládání s těmito výrobky upravovat obecně závaznou vyhláškou, kterou stanoví systém nakládání s komunálním odpadem.

V návrhu se uvádí, že k provozování míst zpětného odběru se nevyžaduje povolení krajského úřadu podle zákona o odpadech, musí však být splněny požadavky stanovené v zákoně o výrobcích s ukončenou životností a právních předpisech vydaných k jeho provedení, není však uvedeno, jestli se bude dodržování těchto požadavků kontrolovat a jestli bude možné nějak zasáhnout, pokud by se zjistilo, že požadavky dodržovány nejsou.

K bodu 7.1.

V případě finanční záruky prokazující, že nakládání s výrobky s ukončenou životností bude finančně zajištěno, do značné míry chybí obsah věcného řešení a věcný záměr se odvolává na paragrafované znění návrhu zákona.

K bodu 7.2.3.

V návrhu se uvádí, že společníky provozovatele kolektivního systému mohou být též provozovatelé solárních elektráren, jejichž součástí jsou solární panely uvedené na trh do dne 1. 1. 2013, přičemž jednou z podmínek je, že společníky provozovatele kolektivního systému jsou pouze provozovatelé solárních elektráren, jejichž součástí jsou solární panely uvedené na trh do dne 1. 1. 2013, což si navzájem odporuje, neboť nemůže současně platit, že „společníky mohou být též ...“ i „společníky mohou být pouze ...“.

K bodu 7.2.4.

Pokud bude moci ministerstvo v rozhodnutí o vydání oprávnění k provozování kolektivního systému stanovit konkrétní podmínky plnění zákonných povinností při činnosti kolektivního systému podmínky, měl by zákon alespoň obecně stanovit, v čem takové podmínky mohou spočívat, aby měl výkon státní moci zákonný základ. Je naopak zbytečné deklarovat, že při formulování těchto podmínek bude ministerstvo postupovat dle zásad proporcionality, neboť zásada proporcionality vyplývá obecně ze správního řádu (zejm. § 2 odst. 3 a 4 a § 6 odst. 2 první věta).

V návrhu se uvádí, že platnost oprávnění lze prodloužit na základě žádosti provozovatele kolektivního systému podané alespoň 1 rok před uplynutím doby platnosti oprávnění, zákon by ale zřejmě měl počítat i s případem, že se o této žádosti ani v této lhůtě nemusí pravomocně rozhodnout, protože v takovém případě by oprávnění zaniklo uplynutím doby a už by nebylo co prodlužovat. Mělo by se tedy stanovit, že oprávnění bude trvat do té doby, dokud se o včas podané žádosti pravomocně nerozhodne (obdobně např. § 12 odst. 4 vodního zákona).

V návrhu se uvádí, že v případě, že důvodem zahájení řízení o zrušení oprávnění je porušení povinností stanovených zákonem, ministerstvo posoudí závažnost tohoto porušení, přičemž zohlední důvody, které k porušení povinností vedly, zda se jedná o opakované porušení, případně další okolnosti, a uloží provozovateli kolektivního systému, aby ve stanovené přiměřené lhůtě zjednal nápravu s tím, že jde-li o závažné porušení povinností a provozovatel kolektivního systému nezjedná nápravu ve stanovené lhůtě, ministerstvo mu oprávnění k provozování kolektivního systému odejme. V návrhu zákona bude třeba rozlišovat mezi řízením o uložení opatření k nápravě a řízením o odnětí oprávnění, kterému by mělo řízení o nápravných opatřeních předcházet s tím, že odnětí oprávnění bude jako nejzávažnější zásah až posledním krajním prostředkem.

K bodu 7.2.5.

Předmětem činnosti provozovatele kolektivního systému má být mimo jiné propagační činnost, ani z tohoto bodu ani z bodu 7.2.14. však nevyplývá, co by mělo být předmětem této propagace. V bodu 7.2.14. se mluví o činnosti zaměřené na změnu spotřebitelského chování, jejímž cílem je dosažení vyššího množství zpětně odebraných výrobků s ukončenou životností v dané výrobní skupině, což je ovšem pouze činnost osvětová, nikoliv propagační. Je tedy třeba doplnit, v čem konkrétně má propagační činnost spočívat, nebo ji vypustit a vystačit jen s činností osvětovou.

K bodu 7.2.7.

Smlouva o kolektivním plnění je podle svého obsahu přinejmenším zčásti veřejnoprávní smlouvou podle § 159 odst. 1 správního řádu, neboť upravuje práva a povinnosti v oblasti veřejného práva (v návrhu se výslovně uvádí, že uzavřením smlouvy o kolektivním plnění dochází k přenesení povinností ze strany (individuálního) výrobce na provozovatele kolektivního systému, přičemž jde o veřejnoprávní povinnosti vyplývající z navrhované právní úpravy). Při přípravě paragrafovaného znění zákona je třeba na tuto skutečnost reagovat a posoudit, zda je obecná úprava veřejnoprávních smluv obsažená ve správním řádu dostatečná a zda není třeba, aby zákon o odpadech obsahoval nějaká speciální ustanovení. To platí podobně i pro dohody podle bodu 7.2.10. a 7.2.11.

K bodu 7.2.10.

V návrhu se uvádí, že provozovatelé musí svůj záměr uzavřít společnou dohodu oznámit ministerstvu, které záměr posoudí a vydá závazné stanovisko k jeho realizaci. V tomto případě však nemůže jít o závazné stanovisko podle § 149 správního řádu, neboť návrh nepředpokládá žádné řízení, ve kterém by stanovisko sloužilo jako závazný podklad. Úkon ministerstva tedy zřejmě bude mít povahu rozhodnutí, kterým se dohoda schválí, ať již půjde o samostatné rozhodnutí nebo o změnu oprávnění k provozování kolektivního systému.

Není třeba deklarovat, že dohody mezi provozovateli nesmějí směřovat k narušení hospodářské soutěže, k tomu stačí obecná úprava obsažená v zákoně č. 143/2001 Sb., zejm. § 3 tohoto zákona.

K bodu 7.2.12.

Návrh počítá s povinnými audity, jejichž součástí má být rovněž ověření správnosti a úplnosti vedení evidence výrobců, s nimiž má provozovatel uzavřenu smlouvu o kolektivním plnění, evidence množství vybraných výrobků uvedených výrobcí na trh a evidence toku zpětně odebraných výrobků s ukončenou životností od místa zpětného odběru až po jejich zpracování, využití nebo odstranění. Podle zákona o auditorech je přitom povinným auditem ověření řádných a mimořádných účetních závěrek nebo konsolidovaných účetních závěrek, pokud takové ověření vyžaduje jiný právní předpis; případně ověření mezitímní účetní závěrky, pokud takové ověření vyžaduje jiný právní předpis, lze proto soudit, že tuto činnost nebudou moci vykonávat auditoři podle zákona o auditorech, ale bude to vyžadovat zřejmě specialisty autorizované podle navrhovaného zákona.

K bodu 12.1.7.

Zřejmě není nutné deklarovat, že na osobu zajišťující zpracování odpadních elektrozařízení se vztahují obecné povinnosti podle zákona o odpadech, neboť zákon o výrobcích s ukončenou životností má být speciálním předpisem k zákonu o odpadech. To platí podobně i pro bod 12.2.8. a 12.3.4. a 12.4.6.

K bodu 12.4.2.

V případě opuštěných vozidel by neměla navrhovaná právní úprava odporovat úpravě obsažené v § 19 zákona č. 13/1997 Sb., včetně nyní navrhované novely tohoto ustanovení. Jde např. o to, zda odstraňování vozidla má být věcí obce jako vlastníka komunikace, přičemž ale obce nevlastní všechny komunikace, takže zákon č. 13/1997 Sb., mluví obecně o vlastnicích komunikací, nebo zda má jít o činnost obecního úřadu, jak předpokládá návrh, tedy zřejmě výkon přenesené působnosti.

K bodu 12.4.5.

V návrhu se uvádí, že krajské úřady vydávají povolení k provozování zařízení ke sběru nebo zpracování vozidel s ukončenou životností podle tohoto zákona a zákona o odpadech s tím, že obecná úprava vydávání povolení k provozování zařízení ke sběru, úpravě, využití nebo odstranění odpadu v zákoně o odpadech se použije, nestanoví-li zákon o výrobcích s ukončenou životností jinak, přičemž povolení opravňuje k nakládání v zařízeních ke sběru nebo zpracování jak s vybranými, tak s ostatními vozidly. Z toho není jasné, zda půjde o jedno nebo dvě povolení (v případě zákona o odpadech půjde zřejmě o povolení k provozování zařízení ke sběru, úpravě, využití nebo odstranění odpadu).

V návrhu se uvádí, že v průběhu správního řízení o vydání povolení musí krajský úřad provést místní šetření, správně by mělo jít o ohledání podle § 54 správního řádu.

V návrhu se uvádí, že v případě změny technických požadavků na zařízení ke sběru nebo zpracování vozidel s ukončenou životností je provozovatel takového zařízení povinen požádat o souhlas s revizí a úpravou provozního řádu do 4 měsíců od nabytí účinnosti takové legislativní změny, zatímco v návrhu věcného záměru zákona o odpadech se pro podobný případ předpokládá lhůta 1 roku, aniž by bylo jasné, proč se lhůty tak liší.

V návrhu se uvádí, že prováděcím právním předpisem mohou být stanoveny mírnější požadavky pro zařízení sloužící pouze ke sběru nebo zpracování ostatních vozidel s ukončenou životností. Není úplně jasné, vůči čemu mají být požadavky mírnější, vyhláška však v každém případě nemůže stanovit mírnější požadavky než zákon.

K bodu 12.4.6.

Není jasné, co se myslí tím, že zařízení ke sběru vozidel s ukončenou životností je oprávněna provozovat osoba, která k žádosti o vydání povolení k provozování takového zařízení předloží krajskému úřadu smlouvu se zpracovatelem těchto vozidel, tzn. v jakém právním režimu by taková osoba působila.

K bodu 12.4.9.

Poplatek 10 tis. Kč v písm. c) zřejmě nebude přiměřený předpokládané ceně takového vozidla.

JUDr. Josef V e d r a l, Ph.D.
předseda komise